

„Ebből a lelkiületből marad valami”

– *Markus Fürgut beszélget Nivek Ogrével, a Skinny Puppy zenekar énekesével*

Az utóbbi évtizedekben csupán néhány együttes nőtte ki magát az elektronikus zenei szcéna kultikus szereplőjévé (Kraftwerk, DAF, Front 242 stb.) – természetesen a Skinny Puppy is közéjük sorolható. Amikor 1983-ban cEvin Key és Nivek Ogre úgy érezték, vízióikat ideje zenei köntösbe öltöztetni, döntésüket bármiféle komolyabb jövőkép felvázolása nélkül hozták meg. A műfajt alapjaiban megrengető albumaik (*Remission; Bites; Cleanse, Fold & Manipulate*) azonban csak az érem egyik oldala. A kemény elektronikus ritmusok, színpadi alakítások, horrorisztikus képi világ és mély érzelmek keverékéből álló művészetük rajongók tömegeit hozta izgalomba szerzte a világban.

A banda hatására gomba mód szaporodni kezdő imitátorok hordája idoljaik követésével még sötétebb színűre festették a véget: 1994-es fölbomlásukat rövid idő múlva követte Dwayne R. Goettel tragikus halála. Utolsó albumuk, a *The Process* már az ő emlékét is megidézte. A kanadai ipari legendáról az utolsó életjel egy remix album (*Remix Dys Temper*) formájában érkezett olyan szereplők közreműködésével, mint Rhys Fulber és a KMFDM.

És most, 2000-ben, úgy tűnik, visszatérnek egy drezdai koncerten. Szóval ideje utána járni, mi történt. Nivek Ogre, a karizmatikus énekes (akiről kiderül, nemcsak nyitott elme, hanem őszinte beszélgetőtárs is egyben) számos adalékkal szolgált a Skinny Puppy történetével kapcsolatban, miközben elmeséli lelke utáni nyomozását és a visszatérés okait.

Markus Fürgut: Bombaként robbant a visszatérés híre. Miért döntöttetek így?

Nivek Ogre: Féltem, hogy ezzel kezded. Számos különböző természetű okot sorolhatnék. Engem jó néhány komoly, személyes indok motivált; cEvin esete valószínűleg teljesen más természetű. Az én életem mostanában igen rossz irányba haladt, rengeteg borzasztó dolog történt velem, komoly egészségügyi és pénzügyi problémáim akadtak. Aztán jött ez az ajánlat. Februárban ültünk le először. Én pedig ebben a sötét és reménytelen korszakomban belementem, hogy föllépjünk [nevet]. Egyrészt esélyt kapok arra, hogy lelépjek innen, illetve eltávolodjak gondjaimtól. Másrészt... az életben adott időmennyiség áll rendelkezésünkre egy csomó dolog elvégzéséhez. A pénz és elképzeléseink megvalósításának sansza is szerepet játszottak persze.

MF: Hallhatnánk egy kicsit bővebben a személyes és az anyagi háttérü indokokról?

NO: Személyes okaimról nem igazán szeretnék többet mondani egyszerűen azért, mert túl fájdalmasan érintene. Az anyagiakról pedig annyit, hogy még a koncertért járó összeg mennyiségével sem vagyok tisztában.

MF: Az újraalakulásban az is szerepet játszhatott, hogy egyikőtök sem tűnt túl sikeresnek egyéb zenei vállalkozásaiban.

NO: Nem látok tisztán ez ügyben. Ez a következtetés természetesen levonható. De mi a siker definíciója? Ha az eladási főösszegre nézünk, akkor tényleg nem nevezhetném magam sikeres embernek. Körülményeim úgy hozták, hogy az utóbbi években az Rx-en kívül nem vettem föl semmit. Viszont az utóbbi öt évben elvégzett munkámmal elégedett vagyok, és ez is ér valamit, nem?

MF: Nyilván. A kérdés inkább úgy fogalmazódik meg mindenkiben, vajon egyszeri fellépésről vagy huzamosabb idejű újbóli közös munkáról van szó.

NO: Ami engem illet, a föllépésen és a koncertfelvétel elkészítésén túl nem tervezek többet. Nincsenek jövőbeli albumterveink. Rengeteg ember meghalt körülöttünk, ami különösen nehézé teszi számunkra az újrakezdést. De soha ne mondd azt, hogy soha. Ezt most lenyomjuk, kiderül, mire jutottunk, aztán meglátjuk. Úgy vagyok ezzel, mint Klaus Kinski, nem tudni, mi fog következni. Én a teljességgel kiszámíthatatlan típusba tartozom.

MF: Ettől a koncerttől mi várható?

NO: Remélem, igazi látványosság kerekedik belőle. Igen speciális előadást tervezünk – koncepciónk a hely szellemére épül. Egyszerre színpadi és vizuális élmény. Lesz néhány vesztebb színpadi beállítás. A pirotechnikus a Rammsteintől érkezik. A multimédia show belőlem bontakozott ki. Mondhatni, szerzője vagyok. Határozottan emocionális. Dolgok fölépítésében és lerombolásában különösen jó vagyok. Olyan ez, mint egy mindent eluráló rémálom: paranoia, a saját félelmeim és önmagam keresése is szerepet játszanak benne.

MF: Ebbe a koncepcióba persze számos Skinny Puppy dal beleillene. Ti melyikekre gondoltatok?

NO: [elgondolkodik] Nem tudom, mert sok múlik azon, hogyan áll össze a multimédia show, amiből még egy percet sem láttam. Tényleg izgat, miképpen valósulnak meg majd az elképzeléseim. Néhány szám már szóba került. Én ragaszkodnék a Smothered Hope és a Hardset Head eljátszásához; ez utóbbiban hihetetlen energiák tornyosulnak. A Love In Vein cEvin választása. Itt minden azon múlik, mennyire passzol a koncepcióhoz. A végső döntés persze a kétnapos próbaszakasz utánra marad. De arra is odafigyelünk, mit akarnak hallani az emberek.

MF: Meghívtok vendégzenészeket? Nem gondoltatok arra, hogy Bill Leeb (FLA) eljöjjön?

NO: [nevet] Na az biztos, hogy Bill Leeb nem jön el. Soha! Az igaz, hogy kapcsolatba léptünk pár zenésszel, de még semmi konkrétat nem tudok mondani.

MF: Amíg az együttműködésre Bill Leebbel már semmi esély, addig mintha egyre jobb viszonyba kerülnél cEvinnel. Milyen a kapcsolatotok? Közeledtek a zenei álláspontok?

NO: Tényleg rengeteget javult a kettőnk kapcsolata. Négy évig egyetlen szót sem váltottunk. Negatív energiák, kudarcok, egymás hibáztatása. Ami múltunk ismeretében nem csoda. Szörnyű korszak volt. És hirtelen eljutottunk egy közös pontra, lehiggadtunk, újra tudtunk beszélgetni. Először elektronikus levélváltások történtek, aztán találkoztunk. Azóta minden rendben, mindketten fölfrissültünk. Valami tébolyult módon mi összetartozunk, és remélhetőleg a felfogásbeli különbségek lassan ködbe vesznek. Különféle, egymástól távolra eső projekteken dolgozunk, de mindketten tiszteletben tartjuk ezen utakat. Ez komoly előrelépés.

MF: Ezt jó hallani. Mit gondolsz, Dwayne a mennyből lenézve, vagy bárhol is legyen, egyetértene az újjáalakulásotokkal?

NO: Nehéz és jó kérdés. De először tisztázni kéne, létezik-e mennyország. Te hiszel benne?

MF: Néha, a helyzettől függ. Ám meggyőződésem szerint a halál nem egyenlő a véggel.

NO: Én is hiszek valami nagyobb spirituális erőben. Hogy Dwayne egyetértene-e ezzel az egésszel, annak nincs megmondhatója. Remélem, igen. Azt hiszem, néhányak számára blaszfémiaként hat a tény, hogy újra föllépünk a Skinny Puppy név alatt. Sajnos nincs mit tenni.

MF: A Skinny Puppýt mindig is düh, politikai elkötelezettség és mély érzelmek adalékainak egyenrangú keverékéként definiálták. Mára ezek hogyan oszlanak meg? Mennyit változtatok az elmúlt tizenhét évben?

NO: Düh az volt benne bőven, és maradt is. Legalábbis az én fejemben. Csordultig vagyok agresszivitással, félelemmel, a rémálmaimmal és depresszióval. A düh mindig jó zenei kiindulási alpnak bizonyult. Átpolitizáltságunkról azonban sosem voltam meggyőződve. Úgy értem, persze, fiatalon az ember tele van ötletekkel, hogyan alakítaná át a társadalmat, rombolna le intézményeket, ez normális dolog. Ebből a lelkiülből marad valami. Én még ma is azt teszem, amit helyesnek gondolok, és nem izgatnak különösebben mások elvárásai. Mi mindig érzelmeket próbáltunk meg közvetíteni. Dwayne, cEvin és én is az emocionális emberek közé tartoztunk, tartozunk. 1983-as elindulásunkat inkább képzőművészeti, irodalmi hatások inspirálták. Legfontosabb zenei élményünk az SPK volt. Mi ezt a tapasztalathalmazt kombináltuk. Az én személyes céloom a bensőmben tomboló önpusztító energiák kiélése volt, egyfajta belső ördögűzés. Főleg az élő koncerteken tudtam megőrizni. Zeneileg Dwayne és a producerünk, Rave Ogilvie érkezésével váltottunk a komplexebb témák felé. Aztán jöttek a legkülönfélébb drogok: újabb váltás. Ám minden történésre úgy tekintek, mint önfelfedezésem egy másik részletére.

MF: Számos igen kemény témát érintettél. De még a drogok és zenére gyakorolt hatásuk kibeszélése előtt hadd kérdezzek valami mást. Többek között téged állatjogi aktivistaként is számon tartottak. Mi a helyzet ma?

NO: Az állatkísérleteket ma is abszolút ellenzem. Az állatok érzelmi világa az emberekével szinte azonos. Tudják, mi a jó és mi a rossz, tudnak szeretni és gyűlölni. A genetikai kutatások és a többi értelmetlen kísérletezgetés csupa szörnyű dolog. Hatmilliárd ember él ezen a földön: több mint elég. Számos betegség ellenszere nem lehető meg állatkísérletek útján. Komoly fenntartásaim vannak. Nincs olyan ember a földön, aki efféle kínzásoknak alávetné magát. Ki szeretne bezárva lenni egy steril laboratóriumban? Ami engem illet, én mindennél jobban szeretem az állatokat.

MF: És állatjogi aktivistaként számodra elfogadhatatlan, hogy állatokon drogokkal kísérletezzenek. Viszont te magadon próbáltál ki ezt-azt. Melyik pont után érezted úgy, maga a Skinny Puppy forog kockán?

NO: Mindannyian bejáromattuk a magunk útjait. Az első ilyen pillanat akkor jött el, amikor Dwayne túladagolta magát. Borzasztó volt. Én azonban túlságosan is a magam gondolataival voltam elfoglalva ahhoz, hogy rádöbbenjek a tragédia komolyságára. Rengeteg embernek okoztam problémákat és sok-sok fájdalmat a helyzetemmel; tényleg sajnálom. Egyszerűen nem tudtam megszakítani ezt az ördögi kört. Dwayne halálát máig szenvedem. Elvesztettem valakit, akit soha nem sikerült annyira megismernem, amennyire szerettem volna.

MF: A zenétek intenzitása a drog hozadéka?

NO: Nem áll szándékomban drogpárti nyilatkozatot tenni, ahhoz túl sok szörnyűségen mentem át, de drog nélkül biztos más utat jártunk volna be zenei értelemben ... [hosszasan elgondolkodik] Ott van például a *Last Rights* lemez. Iszonyatosan intenzív anyag. Egyszerűen csak túl nagy árat kell fizetned érte. A drog elpusztít, nem kegyelmez egyetlen pillanatra sem, és én tudom ezt.

MF: Innen csak egy lépés a *The Process*. A felvételek során többek között olyan producerekkel dolgoztál, mint Greg Reely és Martin Atkins, miközben az egyedi tervezésű malibui stúdióból visszamenekültél Kanadába, a többi eseményről már nem is beszélve. Most, ennyi év távlatából, még mindig elégedett vagy az anyaggal?

NO: Üzleti szempontból természetesen nem [nevet]. Mármint: anyagilag nem érte meg. Előre megkaptunk egy rakás pénzt, és huss. Inkább hagyjuk, hová is lett. Szóval! Ez volt az első lemezünk, amibe rengeteg időt beleöltünk. Az album főleg Dwayne érdeme. Piacra dobásának körülményei nem sok vidámságra adtak okot. Úgy fél évet töltöttünk el abban a malibui házban: egyetlen hosszú rémálom. Ahogy ülsz és nézed a többiek megörülésének

folyamatát. Semmi más, csak tébolyult szarakodás. Drogozás. Számomra a *The Process* reprezentatív felvétel volt és maradt abban az értelemben, mi is az a *Skinny Puppy*.

MF: Gondolom, azért akadtak boldogabb időszakok is. Melyik korszakra emlékszel vissza a legszívesebben?

NO: Sajnos a történet inkább rémtörténet, annyi sötét árnyék vetül rá, de azért néha lesütött ránk a nap. Például a *VIVIssectVI* és a *Too Dark Park* felvételei alatt. És az első néhány év: örömek, izgalmak. Az első amerikai túrák: még buszunk sem volt, jókat küszködtünk. A német túra is jól sikerült. Fogalmam sincs, leesett-e egyáltalán valakinek a tantusz, mit is akartunk. Rengeteget improvizáltunk, a hangom pedig úgy elveszett az effektek erdejében, hogy még tökéletes angol tudással se nagyon lehetett érteni a szövegeimet. Ha halálomon lennék, és vissza kellene tekintenem erre a korszakra, egy dolog mindenképpen kiemelendő. Az első turné során beugrottunk az anyámhoz, amikor Calgaryba értünk. Leültünk egy hatalmas asztalhoz, ő pedig föltálalta a főztjét. Csodálatosan nyugodt este volt, mindenki a legjobbját adta, mint megannyi tökéletes „fiú” vagy „mostohafiú”. Az biztos, hogy cEvin valami mást idézne föl, de én erre emlékszem a legszívesebben.

MF: Remélem, végre kiérsz a napra, és jut neked is pár nyugodt év.

Zillo, 2000 augusztus

Domokos Tamás fordítása